

15 KASIM 2025

İZMİR'DE GENÇ YAŞAM MALİYETİ

ARAŞTIRMA RAPORU

Meltem Aşkın
Yağmur Tobol

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	3
1.1 Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Hedef Kitle	
2. YÖNTEM	3
2.1 Veri Toplama Süreci	
2.2 Analiz Yöntemi	
2.3 Etik İlkeler	
3. DEMOGRAFİK BULGULAR	4
3.1 Cinsiyet Dağılımı	
3.2 Yaş Dağılımı	
3.3 İkamet Durumu Dağılımı	
3.4 İlçe Dağılımı	
3.5 Meşguliyet Durumu	
3.6 Gelir Kaynağı	
3.7 Meşguliyeğe Göre Gelir Kaynağı Dağılımı	
4. AYLIK YAŞAM MALİYETİ ANALİZİ	9
4.1 Yaşam Alanına Göre Barınma Giderleri	
4.2 Beslenme Giderleri	
4.3 Sosyalleşme Giderleri	
4.4 Kültürel Aktivite Giderleri	
4.5 Spor Harcamaları	
4.6 Ortalama Gider Kalemlerinin Payı	
4.7 Ortalama Gider Miktarları	
4.8 Gelir Düzeyine Göre Ortalama Gider Seviyeleri	
5. FİNANSAL GÜÇLÜKLER	13
5.1 Zorlanılan Harcama Alanları	
5.2 Zorlanma Yoğunluğu (Ortalama Ağırlık) Analizi	
6. SERBEST ZAMAN VE KAMUSAL ALANLAR	15
6.1 Gençlerin Tercih Ettiği Mekânlar	
6.2 Ücretsiz Kamusal Alan Varlığına İlişkin Algı	
6.3 Tercih Edilen Ücretsiz Kamusal Alanlar	
6.4 Kamusal Alan Tercih Sebepleri	
6.5 Hizmetlerden Faydalanmama Nedenleri	
7. BELEDİYE HİZMETLERİ VE BEKLENTİLER	19
7.1 Gençlere Yönelik Belediye Hizmetlerinin Kullanımı	
7.2 Katılımcıların Belediyelerden Talep Ettiği Hizmetler	
7.3 Hizmet Önerileri ve Taleplerin Analizi	
8. DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER	24
8.1 Genel Değerlendirme	
8.2 Gençlerin Öncelikli İhtiyaç Alanları	
8.3 Yerel Yönetimlere Yönelik Politika Önerileri	

Bu alışma Dört Mevsim Derneęi Sivil İzleme Programı, Yerel Gençlik Katılımı ve Gençlik Stratejisi Projesi aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.

1. GİRİŞ

Bu rapor, İzmir’de yaşayan gençlerin ekonomik durumunu, aylık yaşam maliyetlerini, karşılaştıkları finansal güçlükleri ve kamusal hizmetlere ilişkin beklentilerini veri temelli biçimde ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmada, özellikle üniversite gençliğinin barınma, beslenme ve sosyalleşme gibi temel yaşam alanlarındaki ekonomik yükleri değerlendirilmiş; bunun yanı sıra kamusal mekân erişimi, belediye hizmetleri ve sosyal ihtiyaçlar boyutları da analiz edilmiştir.

Toplam **110 katılımcıdan** elde edilen veriler, İzmir’de gençlerin yaşam maliyetlerinin nasıl şekillendiğine ve sosyal politikalar açısından hangi alanlarda iyileştirme gerektiğine dair kapsamlı içgörüler üretmektedir.

2. YÖNTEM

2.1 Veri Toplama Süreci

Araştırma verileri, çevrimiçi olarak uygulanan yapılandırılmış bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Anket; demografi, aylık harcamalar, finansal zorluklar, serbest zaman kullanımı, kamusal alan erişimi ve belediye hizmetlerine ilişkin değerlendirmeler olmak üzere altı ana bölüm içermektedir.

2.2 Analiz Yöntemi

Toplanan veriler Power BI üzerinde temizlenmiş, görselleştirilmiş ve analiz edilmiştir. Aşağıdaki yöntemler kullanılmıştır:

- Frekans analizleri
- Ortalama dağılımlar
- Ağırlıklandırılmış zorluk puanları
- Alt grup karşılaştırmaları (üniversite öğrencileri / genel örneklem)

2.3 Etik İlkeler

Veriler anonim şekilde toplanmış; kişisel bilgi, iletişim bilgisi veya kimlik niteliği taşıyan herhangi bir veri kaydedilmemiştir.

3. DEMOGRAFİK BULGULAR

Bu bölümde, araştırmaya katılan örneklemın demografik özellikleri ve temel dağılımları sunulmuştur. Araştırmaya toplam 110 kişi katılmıştır.

3.1 Cinsiyet Dağılımı

Örneklemdede kadınlar **%66,4** (73 kişi), erkekler **%33,6** (37 kişi) oranındadır. Katılımcı profiline büyük çoğunluğunun kadınlardan oluşması, özellikle genç kadınların ekonomik deneyimlerinin bulgular üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir.

3.2 Yaş Dağılımı

Örneklemin yaş dağılımı incelendiğinde, katılımcıların büyük ölçüde 19–22 yaş aralığında yoğunlaştığı görülmektedir. En yüksek oranı **%20 (22 kişi) ile 21 yaş grubu** oluştururken, bunu **%19,09 (21 kişi) ile 22 yaş grubu** takip etmektedir.

Diğer yaş grupları yüzde oranlarına göre şu şekilde sıralanmaktadır:

1. **20 yaş:** %17,27 (19 kişi)
2. **24 yaş:** %13,64 (15 kişi)
3. **19 yaş:** %8,18 (9 kişi)
4. **23 yaş:** %7,27 (8 kişi)
5. **25 yaş:** %6,36 (7 kişi)
6. **26 yaş:** %3,64 (4 kişi)

Bunlara ek olarak, örneklemdede çok düşük oranlarla temsil edilen 15, 18, 27 ve 29 yaşlarında da katılımcılar bulunmaktadır.

Genel tablo, araştırmaya katılan grubun ağırlıklı olarak üniversite lisans dönemi yaş aralığındaki genç yetişkinlerden oluştuğunu göstermektedir.

3.3 İkamet Durumu Dağılımı

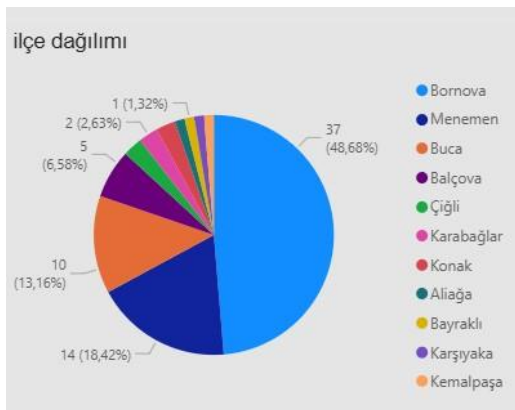
İkamet durumu dağılımı incelendiğinde, katılımcıların ağırlıklı olarak KYK yurtları ve aile evinde ikamet ettiği görülmektedir. En yaygın konaklama biçimi %38,18 (42 kişi) ile KYK yurdu, ikinci sırada ise %32,73 (36 kişi) ile aile evi yer almaktadır.

Bu iki baskın seçeneği, daha düşük oranlarla şu ikamet türleri takip etmektedir:

- Yalnız yaşıyorum: %13,64 (15 kişi)
- Paylaşımlı ev: %10 (11 kişi)
- Özel yurt: %3,64 (4 kişi)
- Belediye yurdu: %1,82 (2 kişi)

Genel değerlendirme, örneklemin büyük ölçüde maddi açıdan daha erişilebilir konaklama seçenekleri olan KYK yurtları ve aile evinde yoğunlaştığını göstermektedir. Buna ek olarak, öğrencilerin daha sınırlı bir kısmı bağımsız yaşam (yalnız veya paylaşımlı ev) ya da özel yurt gibi alternatif konaklama biçimlerini tercih etmektedir.

3.4 İlçe Dağılımı

Katılımcıların ikamet ettikleri ilçelere göre dağılımı incelendiğinde, homojen bir yapı olmadığı ve örneklemin belirli ilçelerde belirgin bir şekilde yoğunlaştığı görülmektedir. En baskın grup, katılımcıların %40,91'ini (45 kişi) oluşturan Bornova ilçesidir.

Bu ana grubu, **%17,27 (19 kişi) ile Menemen** ve **%15,45 (17 kişi) ile Buca** ilçeleri takip etmektedir. Bu üç ilçe (Bornova, Menemen ve Buca), toplam örneklemin %73'ünden fazlasını oluşturarak araştırmanın coğrafi odağını belirlemektedir.

Diğer ilçelerin dağılımı ise sırasıyla şu şekildedir:

- **Balçova:** %5,45 (6 kişi)
- **Karabağlar:** %3,64 (4 kişi)
- **Karşıyaka:** %3,64 (4 kişi)

Grafikte görülen diğer ilçeler ise %2,73 (3 kişi) ve daha düşük oranlarla temsil edilmektedir. Bu durum, örneklemin büyük ölçüde belirli ana ilçelerde ikamet eden bireylerden oluştuğunu göstermektedir (üniversite yerleşkelerinin olduğu ilçeler).

3.5 Meşguliyet

Katılımcıların meşguliyet durumları incelendiğinde, örneklemin homojen bir yapıya sahip olmadığı; ancak “**Üniversite öğrencisi**” kategorisinin belirgin biçimde baskın olduğu görülmektedir. Toplam 110 katılımcının **76’sı (%69,09)** kendisini üniversite öğrencisi olarak tanımlamıştır.

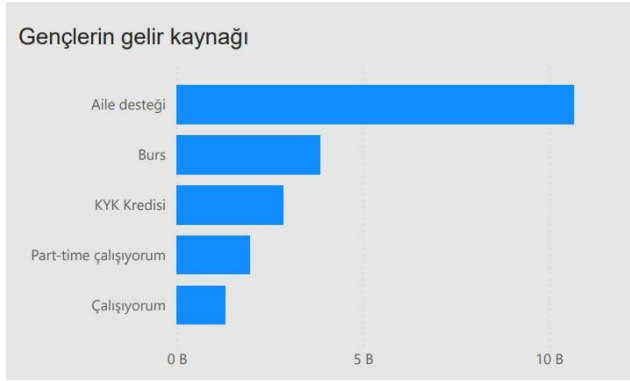
Bu baskın grubu, örneklem içinde daha sınırlı oranlarla temsil edilen diğer meşguliyet türleri takip etmektedir:

- **Yüksek lisans öğrencisi:** %10,91 (yaklaşık 12 kişi)
- **İş arıyorum:** %9,09 (10 kişi)
- **Çalışıyorum:** %8,18 (9 kişi)

En düşük oranı ise “**Lise öğrencisi**” ve “**İş aramıyorum**” kategorileri oluşturmaktadır.

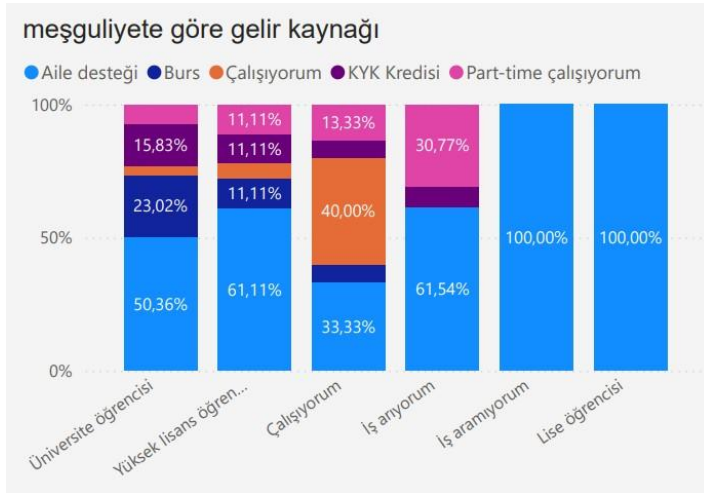
Bu dağılım, araştırmanın temel karakteristiğini açık bir şekilde ortaya koymaktadır: **Lisans ve yüksek lisans düzeyindeki öğrencilerin toplam oranı %80’in üzerindedir.** Dolayısıyla araştırmanın genel bulguları, ağırlıklı olarak bu öğrenci nüfusunun ihtiyaçları, algıları ve deneyimleri üzerinden değerlendirilmelidir.

3.6 Gelir Kaynağı

Katılımcıların gelir kaynakları incelendiğinde, gençlerin yarısından fazlasının aile desteğine dayandığı görülmektedir. En baskın gelir kaynağı %51,6 ile aile desteğidir. Bunu %18,6 ile burs ve %13,8 ile KYK kredisi takip etmektedir. Kendi gelirini çalışma yoluyla elde edenlerin oranı oldukça düşüktür: part-time çalışanlar %9,6, tam zamanlı çalışanlar ise sadece %6,4'lük bir paya sahiptir. Bu tablo, gençlerin büyük çoğunluğunun ekonomik bağımsızlıktan uzak olduğunu ve temel ihtiyaçlarını karşılamak için aile veya kurumsal desteklere ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

3.6 Meşguliyeğe Göre Gelir Kaynağı Dağılımı

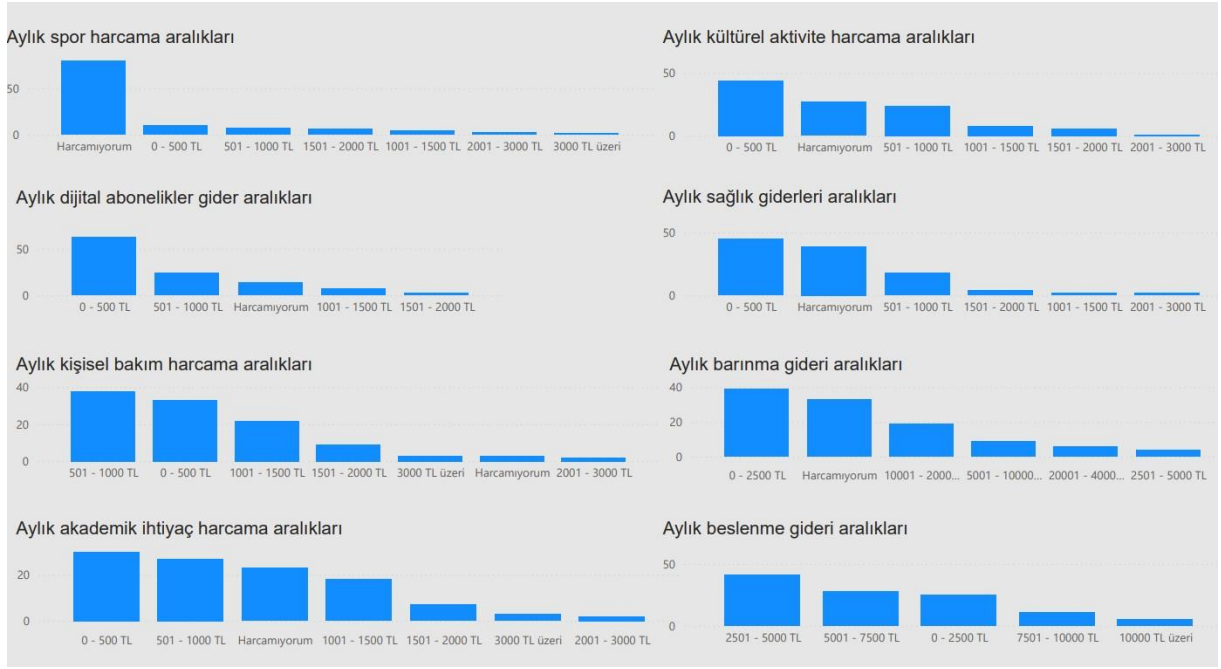
Katılımcıların meşguliyet durumlarına göre gelir kaynakları incelendiğinde, yine "Aile desteği"nin neredeyse tüm gruplar için temel veya destekleyici bir gelir kalemi olduğu görülmektedir. Gruplar özelinde gelir yapısı belirgin farklılıklar göstermektedir:

- **Üniversite Öğrencileri:** Örneklem bu en kalabalık gruba, en çeşitli gelir yapısına sahiptir. Ana gelir kaynağı %50,36 ile "Aile desteği"dir. Bunu sırasıyla %23,02 "Burs", %15,83 "KYK Kredisi", %7,19 "Part-time çalışıyorum" ve %3,6

"Çalışıyorum" seçenekleri takip etmektedir. Bu yapı, öğrenci grubunun geçimini sağlamak için birden fazla kaynağa (aile, devlet ve kişisel çalışma) dayandığını göstermektedir.

- **Yüksek Lisans Öğrencileri:** Bu grupta aile desteğine olan bağımlılık %61,11'e yükselmektedir. Geriye kalan gelir kaynakları "Burs", "KYK Kredisi" ve "Part-time çalışıyorum" (her biri %11,11) ile "Çalışıyorum" (%5,56) olarak dağılmıştır.
- **Çalışanlar:** "Çalışıyorum" yanıtı bu grupta %40,00 ile en büyük payı alsa da, katılımcıların %33,33'lük önemli bir kısmının hâlâ "Aile desteği" almaya devam ettiği görülmektedir.
- **İş Arayanlar:** Bu grup, %61,54 oranıyla "Aile desteği"ne yüksek oranda bağımlıdır. Ayrıca, %30,77'lik önemli bir kesim "Part-time çalışıyorum" seçeneği ile gelir elde etmektedir.
- **Lise Öğrencileri ve İş Aramayanlar:** Bu iki grup, gelir kaynağı olarak %100,00 oranında "Aile desteği"ne bağımlıdır.

4. AYLIK YAŞAM MALİYETİ ANALİZİ

4.1 Yaşam Alanına Göre Barınma Giderleri

Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre ortalama barınma giderleri incelendiğinde, konaklama türleri arasında belirgin bir maliyet farkı olduğu görülmektedir. En yüksek gider, yaklaşık **18.000 TL** ile “**Yalnız yaşıyorum**” kategorisindedir. Bunu **15.000 TL** civarındaki **özel yurtlar** takip etmektedir; bu iki seçenek açık ara en pahalı barınma türleridir.

Orta düzeyde bir maliyete sahip olan **paylaşımlı ev** seçeneği yaklaşık **9.000 TL** düzeyindedir.

En düşük maliyetli seçenekler ise kamusal ve aile destekli barınma türleridir:

- **Belediye yurdu:** ~5.000–6.000 TL
- **Aile evi:** ~2.000–3.000 TL
- **KYK yurdu:** ~1.000–2.000 TL

Bu dağılım, öğrencilerin neden ağırlıklı olarak KYK yurdu ve aile evini tercih ettiğini açıklamaktadır. Barınma gideri, gençlerin toplam yaşam maliyetini belirleyen en kritik kalemlerden biridir; yüksek maliyetli seçenekler doğal olarak daha dar bir kesim tarafından tercih edilmektedir.

4.2 Beslenme Giderleri

Katılımcıların aylık beslenme harcamaları üç ana grupta toplanmıştır:

- **2501–5000 TL → en yaygın grup (40+ kişi)**
- 5001–7500 TL → ~28 kişi
- 0–2500 TL → 25 kişi

Bu dağılım, gençlerin çoğunun beslenme için orta seviye bir bütçe ayırdığını, ancak %20'lik bir kesimin “asgari düzeyde” harcama yaptığını göstermektedir.

4.3 Sosyalleşme Giderleri

Gençlerin büyük çoğunluğu sosyal aktiviteler için **501–1500 TL** arasında harcama yapmaktadır.

Bu aralık, sosyalleşmenin gençler için tamamen vazgeçilen bir alan olmadığını ancak ciddi biçimde bütçe kısıtlı olduğunu göstermektedir.

4.4 Kültürel Aktivite Giderleri

Yaklaşık 50 kişi **0–500 TL** bandındayken, 27 kişi **hiç harcamadığını** belirtmiştir. Bu, kültürel faaliyetin çoğu genç için **zorunlu ihtiyaçlar karşılandıktan sonra kalan bütçeyle mümkün olabilen** bir alan olduğunu göstermektedir.

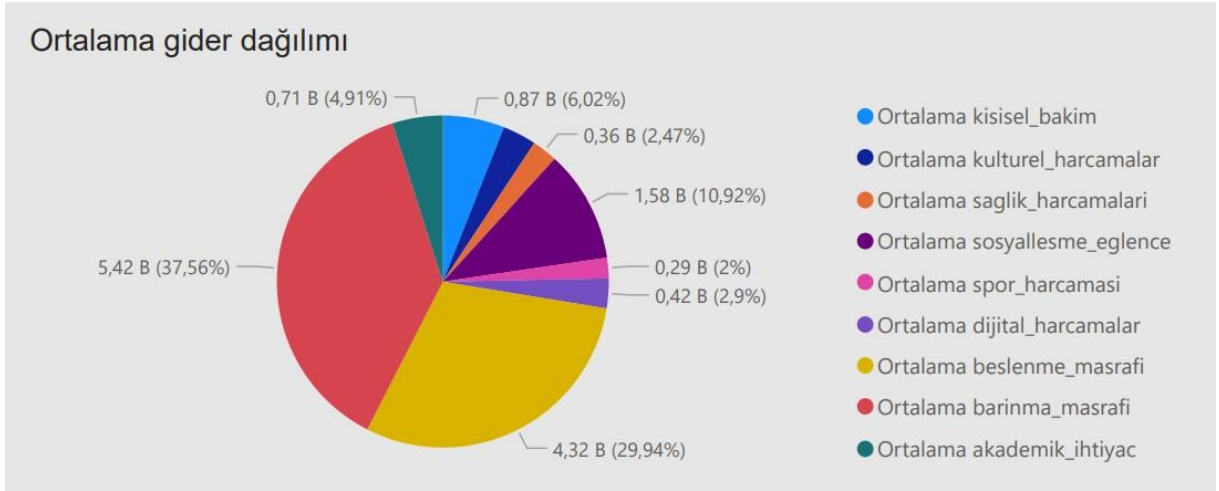
Aylık 1000 TL üzerinde kültürel harcama yapan ("1001 - 1500 TL", "1501 - 2000 TL" vb.) katılımcıların sayısı ise diğer kategorilere kıyasla oldukça düşüktür ve grafiğin "uzun kuyruğunu" oluşturmaktadır.

Bu tablo, kültürel etkinlik talebinin (%15,88 ile en yüksek talep) neden bu kadar yüksek olduğunu açıklamaktadır(bölüm 8). Katılımcılar mevcut durumda kültürel aktivitelere yeterli bütçe ayıramadığı için, belediyeden ücretsiz veya uygun fiyatlı kültürel faaliyet beklentisi belirgin şekilde artmaktadır.

4.5 Aylık Spor Giderleri

Katılımcıların çoğu spor için bütçe ayırmamaktadır. Grafikte en baskın kategori “Harcamıyorum” yanıtıdır. Spor için harcama yapanlar arasında ise en yaygın aralık 0–500 TL olup, 500 TL üzerindeki harcamalar oldukça sınırlıdır. Bu durum gençlerin spor faaliyetlerine erişimde ekonomik kısıtlara sahip olduğunu göstermektedir.

4.6 Ortalama Gider Kalemlerinin Payı

Katılımcıların ortalama gider kalemlerinin dağılımı incelendiğinde, toplam harcama sepetinin **iki ana kalem tarafından domine edildiği** net bir şekilde görülmektedir.

1. **En büyük pay, " barınma" giderlerine aittir.** Bu kategori, tek başına toplam ortalama bütçenin **%37,56'sını** oluşturmaktadır.
2. İkinci en büyük kalem ise **" beslenme"** olup, bütçenin **%29,94'ünü** temsil etmektedir.

Bu iki zorunlu yaşam gideri (barınma ve beslenme), katılımcıların toplam ortalama harcama sepetinin **%67,5'ini (üçte ikisinden fazlasını)** tek başına tüketmektedir.

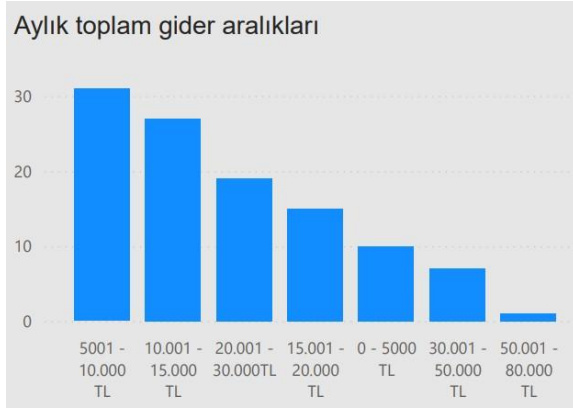
Diğer tüm harcama kalemleri, bütçenin kalan yaklaşık %32,5'lik kısmını paylaşmaktadır. Bu grupta üçüncü sırada, **" sosyalleşme"** giderleri %10'un biraz üzerinde bir paya sahiptir.

Diğer tüm kategorilerin payı ise çok daha düşüktür:

- **Ortalama kültürel harcamalar: %6,02** • **Ortalama akademik ihtiyaçlar: %4,91**
- **Ortalama dijital harcamalar: %2,9**
- **Ortalama sağlık harcamaları: %2,47**

Bu dağılım gençlerin bütçesinin "zorunlu-isteğe bağlı" ayrımını oldukça net ortaya koymaktadır.

4.7 Ortalama Gider Miktarları

Analize göre, bir katılımcının aylık "**Ortalama toplam harcaması**" **15250 TL** olarak tespit edilmiştir.

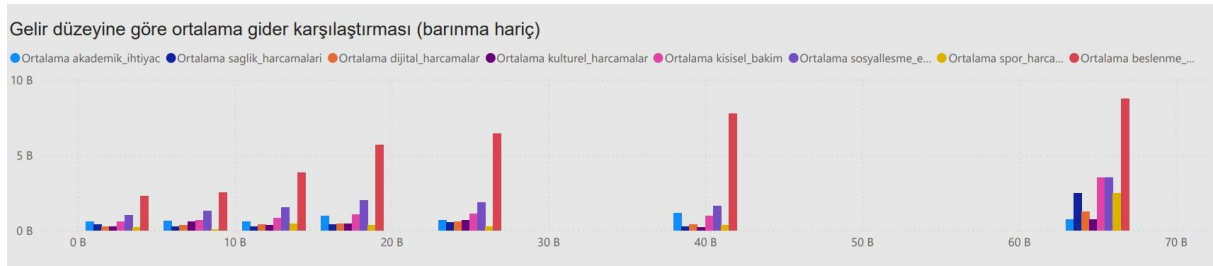
En yüksek üç ortalama:

- Barınma: **5420 TL**
- Beslenme: **4320 TL**
- Sosyalleşme: **1575 TL** şeklindedir.

Spor, kültür ve sağlık harcamaları düşük tutarlarda kalmıştır.

Bu durum gençlerin yaşam maliyetinin “iki ağır yük” altında şekillendiğini doğrulamaktadır: **Barınma + beslenme = bütçenin üçte ikisi**

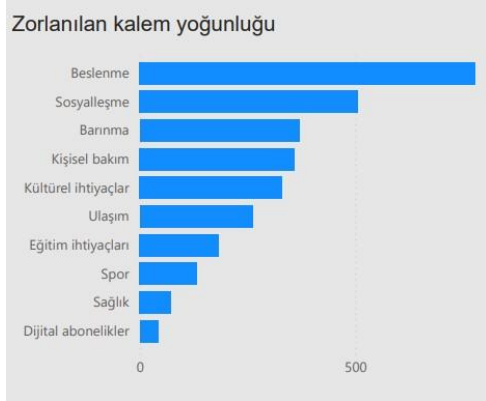
4.8 Gelir Düzeyine Göre Ortalama Gider Seviyeleri

Grafik, gelir düzeyi yükseldikçe barınma dışındaki hemen tüm gider kalemlerinin arttığını göstermektedir. Düşük gelir gruplarında harcamalar oldukça sınırlıyken, orta gelir seviyesinden itibaren özellikle beslenme, kişisel bakım ve sosyalleşme alanlarında belirgin bir artış görülmektedir. Yüksek gelir grubunda bu artış en çok beslenme harcamalarında yoğunlaşmakta ve bu kategori diğer tüm gider kalemlerinden açık biçimde ayrılmaktadır. Bu durum, gelir yükseldikçe gençlerin temel ihtiyaçlar dışındaki yaşam kalitesi odaklı harcamalara daha fazla bütçe ayırdığını göstermektedir.

5. FİNANSAL GÜÇLÜKLER

5.1 Zorlanılan Harcama Alanları

Katılımcılara "Karşulamakta en güçlük çektiğiniz ilk 3 kalem nedir?" sorusu yöneltilerek, ekonomik olarak en zorlayıcı harcama alanları tespit edilmiştir. Alınan cevapların yoğunluk analizi, temel yaşamsal ihtiyaçların en büyük zorluk alanı olduğunu net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Birincil Zorluk Alanı: Beslenme Grafiğe göre, katılımcıların en fazla zorluk çektiği kalem, açık ara farkla "**Beslenme**" olmuştur. 800'e yakın bir yoğunluk puanıyla "Beslenme", ikinci sıradaki kalemden belirgin bir farkla öne çıkmaktadır.

İkincil Zorluk Alanları: Sosyalleşme, Barınma ve Kişisel Bakım Beslenmeyi, katılımcıların en çok zorlandığı ikinci kalem olarak "**Sosyalleşme**" (506 puan) takip etmektedir. Üçüncü ve dördüncü sıralarda ise birbirine çok yakın puanlarla "**Barınma**" (370 puan) ve "**Kişisel bakım**" (360 puan) yer almaktadır. Bu durum, katılımcıların sadece beslenme, barınma gibi temel yaşamsal ihtiyaçlarda değil, aynı zamanda kişisel bakım gibi zorunlu kabul edilebilecek bir alanda da ciddi ekonomik baskı hissettiğini göstermektedir.

Bu dört ana kalemin ardından, sırasıyla "**Kültürel ihtiyaçlar**" ve "**Ulaşım**" gelmektedir. "Eğitim ihtiyaçları", "Spor", "Sağlık" ve "Dijital abonelikler" ise katılımcıların karşılamakta en az zorluk çektiği kalemler olarak listenin sonunda yer almıştır.

Bu bulgu, raporun önceki bölümlerinde tespit edilen birçok veriyle doğrudan örtüşmekte ve bu verileri açıklamaktadır:

- **Kültürel Harcama Boşluğu:** Katılımcıların "Kültürel ihtiyaçlar" kaleminde zorlandıklarını belirtmeleri, "Aylık Kültürel Aktivite Harcamaları" grafiğinde neden ezici çoğunluğun bu alana "0-500 TL" veya "Hiç harcamadığını" açıklamaktadır.
- **Talep ve İhtiyaç İlişkisi:** Katılımcıların "Beslenme" ve "Kültürel ihtiyaçlar"da zorlanması, "Belediyeden Talep Edilen Hizmetler" bölümünde neden en çok "Kültürel etkinlik" (%15,88) ve "Gıda" (%10,87) talebinde bulunduklarını kanıtlamaktadır.
- **Harcama Sepeti:** "Ortalama Gider Dağılımı" analizinde görüldüğü gibi, bütçenin %67,5'ini tüketen "Barınma" (%37,56) ve "Beslenme"nin (%29,94), aynı zamanda en çok zorlanılan kalemler olması, bu zorunlu harcamaların katılımcıların bütçesini tamamen domine ettiğini ve diğer alanlara (kültür, sosyalleşme) yer bırakmadığını göstermektedir.

5.2 Zorlanma Yoğunluğu (Ortalama Ağırlık) Analizi

Katılımcıların zorluk çektiğini belirttiği kalemlere atadıkları ortalama zorluk puanları incelendiğinde (10 puan en zor), en yüksek zorluk algısının hangi kalemden yoğunlaştığı net bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Grafiğe göre, en yüksek zorluk puanına (10) sahip olan kalem **"Barınma"**dir. İkinci sırada **"Beslenme"** (yaklaşık 9.7 puan) ve üçüncü sırada **"Ulaşım"** (yaklaşık 9 puan) yer almaktadır. Bu üç kategori, katılımcılar tarafından "en şiddetli" zorluk alanı olarak algılanan temel yaşamsal ihtiyaçlardır.

Bu üç ana kalemi, 8.0 ile 8.5 puan arasında kümelenen orta düzey bir zorluk grubu takip etmektedir. Bu grup sırasıyla **"Kişisel bakım"**, **"Spor"**, **"Kültürel ihtiyaçlar"** ve **"Sağlık"**tan oluşmaktadır.

Listenin sonlarında, daha düşük zorluk algısına sahip olan **"Eğitim ihtiyaçları"** ve **"Sosyalleşme"** (her ikisi de yaklaşık 7.7 puan) yer almaktadır. En düşük zorluk puanına sahip olan ve diğer kategorilerden keskin bir düşüşle ayrılan kalem ise **"Dijital abonelikler"**dir (yaklaşık 6.1 puan).

Bu grafiğin bir önceki frekans grafiği ile karşılaştırılması, iki önemli analitik bulgu sunmaktadır:

- Barınma (Az Kişi, Yüksek Zorluk):** "Barınma", frekans grafiğinde 3. sırada olmasına rağmen (yani "Beslenme" veya "Sosyalleşme"den daha az kişi tarafından belirtilmiş), bu yoğunluk grafiğinde 10 tam puanla 1. sıradadır. Bu durum şunu kanıtlamaktadır: *Katılımcıların (aile evi/KYK sayesinde) daha az bir kısmı barınma sorunu yaşıyor olabilir, ancak bu sorunu yaşayanlar, onu en şiddetli ve en zorlu sorun olarak deneyimlemektedir.*
- Sosyalleşme (Çok Kişi, Düşük Zorluk):** "Sosyalleşme", frekans grafiğinde 2. sırada yer alarak en yaygın sorunlardan biri olarak görülmüştür. Ancak bu yoğunluk grafiğinde 9. sırada yer almaktadır. Bu durum şunu göstermektedir: *Sosyalleşme çok yaygın bir zorluk alanı olsa da, katılımcılar tarafından "Barınma" veya "Beslenme" kadar "kritik" veya "şiddetli" bir zorluk olarak algılanmamaktadır.*

6. SERBEST ZAMAN VE KAMUSAL ALANLAR

6.1 Gençlerin Tercih Ettiği Mekânlar

Anket sonuçlarına göre katılımcıların serbest vakitlerini geçirmeyi tercih ettikleri mekânlar arasında belirgin bir sıralama görülmektedir. En fazla tercih edilen yer **yaşadıkları ev** olup, katılımcıların büyük çoğunluğu boş zamanlarını ev ortamında geçirmektedir. Evin ardından **kafe** ve **kampüs alanları** diğer yüksek tercih edilen mekânlar olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, katılımcıların hem sosyal hem de kolay erişilebilir alanları yoğun olarak kullandığını göstermektedir.

Orta düzeyde tercih edilen mekânlar arasında **sahil**, **kütüphane** ve **arkadaş evi** bulunmaktadır. Bu alanlar daha spesifik aktiviteleri veya sosyal etkileşimleri temsil etmekte olup, katılımcı kitlesinin bir bölümünün bu tür mekânlara yöneldiğini göstermektedir.

Daha düşük oranlarda tercih edilen yerler ise **park**, **yurt**, **aile evi**, **alışveriş merkezi** ve **KYK yurdu** olarak sıralanmaktadır. Bu mekânların düşük kullanım oranı, katılımcıların serbest zaman aktivitelerinde daha kişisel, rahat ve sosyal alanlara yönelme eğiliminde olduğunu göstermektedir.

Genel olarak veriler, katılımcıların serbest vakit kullanımında **ev ve sosyal mekân ağırlıklı bir tercihe** sahip olduğunu, açık alanlar ve daha kalabalık kamusal alanların ise daha az tercih edildiğini ortaya koymaktadır.

6.2 Ücretsiz Kamusal Alan Varlığına İlişkin Algı

Katılımcılara, "Ücretsiz olarak vakit geçirebileceğin kamusal bir alan var mı? (para harcamadan bir araya gelinebilecek halka açık alanlar)" sorusu yöneltilmiştir. Alınan cevaplar, örneklemin bu konudaki algısının neredeyse eşit iki gruba ayrıldığını göstermektedir.

Katılımcıların **%52,73'ü** çevrelerinde bu tanıma uyan ücretsiz bir kamusal alanın var olduğunu belirtirken ("Evet"), **%47,27'lik** bir kesim ise böyle bir alana erişimi olmadığını ifade etmiştir ("Hayır").

Bu bulgu, para harcamadan sosyalleşme imkanı sunan halka açık alanlara erişim konusunda net bir fikir birliği olmadığını ve örneklemin neredeyse yarısının bu tür mekanların eksikliğini hissettiğini ortaya koymaktadır.

6.3 Tercih Edilen Ücretsiz Kamusal Alanlar

Bir önceki soruya "Evet" yanıtını vererek çevrelerinde ücretsiz bir kamusal alanın var olduğunu belirten katılımcılara, bu alanların neler olduğu sorulmuştur. Alınan cevaplar, açık hava mekanlarının ve kurumsal/egitim alanlarının en sık belirtilen ücretsiz alanlar olduğunu göstermektedir.

Verilen cevaplar arasında "**park**", katılımcıların **%36,23'ü (25 kişi)** tarafından belirtilerek en yaygın ücretsiz kamusal alan olarak açık ara öne çıkmıştır.

Parkları, yine açık hava mekanları olan şu iki kategori takip etmiştir:

- **Sahil:** %20,29 (14 kişi)
- **Kampüs:** %18,84 (13 kişi)

Bu üç kategori (park, sahil ve kampüs), belirtilen tüm ücretsiz alanların %75'inden fazlasını oluşturmaktadır.

Bu baskın grubu, daha yapılandırılmış kamusal mekanlar olan "**kütüphane**" (**%10,14, 7 kişi**) ve "**gençlik merkezi**" (**%8,7, 6 kişi**) takip etmektedir.

Grafikte "kafe", "müze", "sokak" ve "tesis" gibi mekanlar da belirtilmiş, ancak bu alanların tercih edilme oranları (%1,45 ve daha düşük) oldukça sınırlı kalmıştır.

6.4 Kamusal Alan Tercih Sebepleri

Katılımcılara "Bu kamusal mekanları tercih etme sebebin nedir?" ve "Bu mekanlar senin için neler ifade ediyor?" soruları yöneltildiğinde, alınan cevaplar bu alanların tercih edilmesinde ekonomik ve sosyal faktörlerin baskın olduğunu göstermektedir.

Analiz edilen cevaplara göre, bir kamusal alanı tercih etmedeki en önemli ve en sık belirtilen neden, o alanın **"ücretsiz"** (ekonomik) olmasıdır. Bu faktör, diğer tüm nedenlerden belirgin bir şekilde ayrılmaktadır.

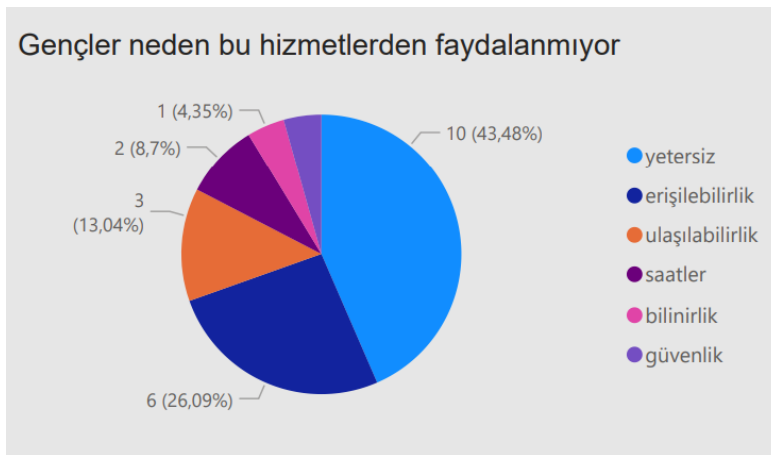
İkinci en önemli tercih sebebi ise **"sosyalleşmek"** olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, kamusal alanların gençler için birincil olarak ekonomik kaygılar olmadan bir araya gelme ve sosyalleşme ihtiyacını karşılayan mekanlar olarak algılandığını göstermektedir.

Bu iki ana faktörü, eşit derecede önemli olan iki fiziksel özellik takip etmektedir:

- **Açık alan** olması • **Güvenlik/rahatlık** sunması

Grafikte daha düşük frekanslarda belirtilen diğer fonksiyonel nedenler ise sırasıyla "ulaşılabilirlik/konum", "çalışma ortamı" ve "etkinlik/aktivite"dir. "Kültürel" nedenler ise kamusal alan tercihinde en az belirtilen faktör olmuştur.

6.5 Hizmetlerden Faydalanmama Nedenleri

Hizmetlerden faydalanmadığını belirten katılımcılara "Yoksa nedenin nedir?" sorusu yöneltilerek bu durumun arkasındaki temel sebepler araştırılmıştır. Alınan cevaplar, hizmetlerin niteliği ve erişim problemlerinin en baskın engeller olduğunu göstermektedir.

En sık belirtilen neden, **%43,48** gibi yüksek bir oranla hizmetlerin "**yetersiz**" olarak görülmesidir. Bu durum, katılımcıların neredeyse yarısının mevcut hizmetlerin ihtiyaçlarını karşılamadığını düşündüğünü ortaya koymaktadır.

Hizmet yetersizliğini, erişimle ilgili iki temel sorun takip etmektedir:

- **Erişilebilirlik:** Katılımcıların **%26,09'u** (6 kişi) "erişilebilirlik" sorunlarını bir engel olarak belirtmiştir.
- **Ulaşılabilirlik:** Katılımcıların **%13,04'ü** ise "ulaşılabilirlik" (konum veya lokasyon kaynaklı) sorunları nedeniyle hizmetleri kullanamadığını ifade etmiştir.

Bu üç ana neden (yetersizlik, erişilebilirlik ve ulaşılabilirlik), hizmetleri kullanmamanın toplam gerekçelerinin **%82'sinden** fazlasını oluşturmaktadır.

Daha düşük oranlarda belirtilen diğer nedenler ise hizmetlerin "saatler"inin uygun olmaması (**%8,7**), hizmetler hakkında yeterli "**bilinirlik**" olmaması (**%4,35**) ve "**güvenlik**" endişeleridir.

7. BELEDİYE HİZMETLERİ VE BEKLENTİLER

7.1 Gençlere Yönelik Belediye Hizmetlerinin Kullanımı

Katılımcılara "Belediyenin gençlere yönelik hangi hizmetlerinden yararlanıyorsun?" sorusu yöneltilmiştir. Alınan cevaplar incelendiğinde, en dikkat çekici bulgu, "**Hiçbiri**" seçeneğinin en yüksek frekansa sahip olmasıdır. Bu durum, araştırmaya katılan gençlerin önemli bir bölümünün, sunulan belediye hizmetlerinden aktif olarak faydalanmadığını göstermektedir.

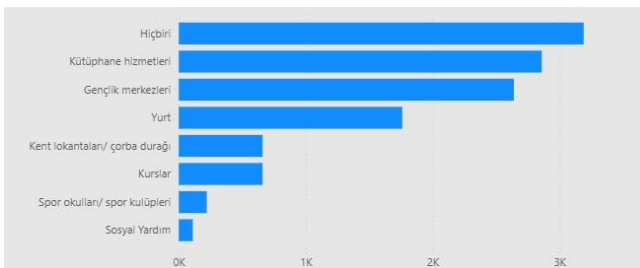
Hizmetlerden faydalanan katılımcılar arasında ise en yaygın kullanılan iki hizmet öne çıkmaktadır:

- **Kütüphane hizmetleri**
- **Gençlik merkezleri**

Bu iki kategoriyi, daha düşük bir kullanım oranıyla sırasıyla "Yurt" ve "Kurslar" hizmetleri takip etmektedir.

Grafiğin alt sıralarında yer alan "Kent lokantaları/ çorba durağı", "Spor okulları/ spor kulüpleri", "Kafe", "Kent market" ve "Sosyal Yardım" gibi hizmetlerin kullanım düzeyinin ise diğer kategorilere kıyasla oldukça düşük olduğu görülmektedir.

Genel örneklem (110 kişi) ile araştırmanın ana kitlesini oluşturan üniversite öğrencisi (76 kişi) grubu karşılaştırıldığında, hizmet kullanım profillerinin büyük ölçüde paralellik gösterdiği görülmektedir. Bu durum, öğrenci grubunun örneklem içindeki yüksek (%69,09) ağırlığı göz önüne alındığında beklenen bir sonuçtur.

Tıpkı genel dağılımda olduğu gibi, üniversite öğrencileri özelinde de en yüksek frekansa sahip olan yanıt **"Hiçbiri"**dir. Bu durum, hizmetlerden faydalanmama eğiliminin özellikle

öğrenci grubunda da çok güçlü olduğunu teyit etmektedir. Hizmet kullanan öğrenciler arasında en popüler kategoriler, genel örneklemele **birebir aynı sırayı** takip etmektedir: (1) **Kütüphane hizmetleri**, (2) **Gençlik merkezleri** ve (3) **Yurt**.

İki grafik arasındaki en belirgin nüans, "Kurslar" ve "Kent lokantaları" kategorilerinde ortaya çıkmaktadır:

- Genel örneklemele "Kurslar" hizmeti, "Kent lokantaları"ndan daha fazla tercih edilirken; bu sıralama üniversite öğrencisi grubunda tam tersine dönmektedir. Öğrenciler, "**Kent lokantaları/ çorba durağı**" hizmetini "Kurslar" hizmetinden daha fazla kullanmaktadır. Bu durum, öğrenci grubunun önceliğinin kişisel gelişim kurslarından ziyade, beslenme gibi temel ve ekonomik ihtiyaçlara yönelik hizmetlerde olduğunu göstermektedir.
- Ayrıca, genel grafikte çok düşük oranlarda da olsa görünen "Kafe" ve "Kent market" hizmetleri, öğrenci özelindeki bu grafikte hiç yer almamaktadır. Bu durum, bu iki hizmetin sadece öğrenci-dışı gruplar (örn: çalışanlar) tarafından kullanıldığını göstermektedir.

Sonuç olarak, "Hiçbiri", "Kütüphane" ve "Gençlik merkezi" gibi ana eğilimler tüm örneklemele benzer olsa da, üniversite öğrencilerinin özellikle "**Kent lokantaları**" gibi temel ihtiyaçlara yönelik hizmetlere, "Kurslar" gibi kişisel gelişim hizmetlerinden daha fazla yöneldiği tespit edilmiştir.

7.2 Katılımcıların Belediyelerden Talep Ettiği Hizmetler

Belediyelerce yapılması istenen hizmetler (tema çerçevesinde)	
dilek_hizmet	%GT Count of HizmetDilegi_Kisi
Barınma	3,53%
Çalışma alanı	7,35%
Gıda	10,59%
İnternet	11,47%
Kamusal alan (para harcamadan bir araya gelinebilecek halka açık alanlar)	12,06%
Kariyer Planlama	6,18%
Kültürel etkinlik	15,88%
Psikolojik destek	8,53%
Sağlık	4,12%
Spor	9,12%
Ulaşım	11,18%
Total	100,00%

Katılımcılara "Belediyenin sağlayacağı hangi hizmetler senin için faydalı olurdu?" sorusu yöneltilerek, gençlerin belediyelerden beklentileri tematik olarak analiz edilmiştir. Alınan cevaplar, taleplerin kültürel, sosyal ve temel ihtiyaçlar alanında yoğunlaştığını göstermektedir.

Katılımcıların en çok talep ettiği hizmet, **%15,43** oranıyla "**Kültürel etkinlik**" olmuştur. Bu bulgu, gençler arasında kültürel faaliyetlere erişim beklentisinin en öncelikli talep olduğunu net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Bu en baskın talebi, birbirine çok yakın oranlara sahip olan dört önemli kategori takip etmektedir:

- **Gıda:** %10,87
- **Ulaşım:** %10,87 • **Kamusal alan (para harcamadan bir araya gelinebilecek halka açık alanlar):** %10,65 • **İnternet:** %10,22

Bu veriler, kültürel taleplerin yanı sıra, beslenme, ulaşım, sosyalleşme mekanı ve dijital erişim gibi temel ve sosyal ihtiyaçlara yönelik beklentilerin de çok yüksek olduğunu göstermektedir.

Orta düzeyde talep edilen hizmetler ise kişisel gelişim ve refah üzerine yoğunlaşmıştır:

- **Psikolojik destek:** %9,78
- **Spor:** %9,78
- **Çalışma alanı:** %7,39
- **Kariyer Planlama:** %6,96

Listenin son sıralarında ise **"Sağlık" (%4,13)** ve **"Barınma" (%3,91)** hizmetlerine yönelik talepler yer almaktadır.

Katılımcıların belediyeden talep ettikleri hizmetler, genel örneklem (Grafik 7.2.1) ve üniversite öğrencisi alt grubu (Grafik 7.2.2) özelinde karşılaştırıldığında, ana taleplerin benzer olduğu ancak öncelik sıralamasında önemli nüanslar bulunduğu görülmektedir.

Her iki grupta da **"Kültürel etkinlik"** talebi (%15,43 ve %15,88) açık ara en yüksek beklenti olarak öne çıkmaktadır. Benzer şekilde, "Psikolojik destek", "Spor", "Çalışma alanı", "Kariyer Planlama", "Sağlık" ve "Barınma" gibi talepler her iki grupta da benzer ve daha düşük oranlarda kalmıştır.

İki grup arasındaki asıl farklılaşma, en çok talep edilen ilk beş hizmetin öncelik sıralamasında ortaya çıkmaktadır. Genel örneklemde "Gıda" ve "Ulaşım" talepleri kültürel etkinliklerin hemen ardından en önemli ihtiyaçlar olarak sıralanırken, üniversite öğrencileri grubunda bu önceliklerin yerini **"Kamusal alan (para harcamadan bir araya gelinebilecek halka açık alanlar)" (%12,06)** ve **"İnternet" (%11,47)** almıştır.

Bu değişim, özellikle "ücretsiz sosyalleşme mekanları" ve "internet erişimi" gibi ihtiyaçların, öğrenci kitlesi için "Gıda" (%10,59) ve "Ulaşım" (%11,18) gibi temel ihtiyaçlardan dahi daha acil bir talep olarak algılandığını göstermektedir. Bu bulgu, önceki bölümlerde tespit edilen 'ücretsiz' mekanlara duyulan ihtiyaç ve 'kütüphane/gençlik merkezi' kullanımına olan eğilimle de tutarlılık göstermektedir.

7.3 Hizmet Önerileri ve Taleplerin Analizi

Belediyenin hangi alanda sağlayacağı hizmetler faydalı olurdu

öneri	Count of öneri
ulaşım	10
tesis	4
tanıtım	4
spor	6
psikolojik destek	4
plaj	1
kütüphane	3
kültür sanat	7
konser	1
istihdam	2
ihtiyaç odaklı hizmetler	1
hizmetlerin artırılması	17
gıda yardımı	2
fatura yardımı	2
etkinlik/aktivite	3
erişilebilirlik	1
deprem risk analizi	1
çalışma ortamı	1
burs	1
barınma desteği	1
atölye/kurs	2
Total	74

Katılımcılara "Yapılmasını istediğin ücretsiz/ uygun fiyatlı hizmetler, önerilerin neler olurdu?" şeklinde açık uçlu bir soru yöneltilmiştir. Toplam 74 adet geçerli cevap alınmış ve bu cevaplar tematik olarak kategorize edilmiştir.

Alınan 74 yanıt arasında en dikkat çekici bulgu, "**hizmetlerin artırılması**" (17) talebidir. Bu kategori, diğer tüm spesifik taleplerden daha yüksek bir frekansa sahip olup, katılımcıların mevcut hizmetleri genel olarak yetersiz bulduğuna ve mevcut hizmetlerin kapasite, çeşitlilik veya yoğunluk olarak artırılması gerektiğine dair güçlü bir genel algıyı göstermektedir.

Bu genel talebin ardından, en sık belirtilen spesifik ihtiyaç "**ulaşım**" (10) olmuştur. Bu durum, ulaşımın gençler için hem maliyet hem de erişim açısından en öncelikli sorun alanı olduğunu teyit etmektedir.

Bu iki ana başlığı, yaşam kalitesine ve sosyal faaliyetlere yönelik talepler izlemektedir:

- **Kültür sanat:** 7
- **Spor:** 6
- **Etkinlik ve aktivite:** 3

Altyapı, destek ve farkındalığa yönelik diğer önemli talepler ise şu şekilde sıralanmıştır:

- **Tesis (yeni veya iyileştirilmiş):** 4 • **Tanıtım (mevcut hizmetlerin duyurulması):** 4
- **Psikolojik destek:** 4
- **Kütüphane:** 3

Listenin geri kalanında, katılımcıların doğrudan ekonomik ve temel ihtiyaçlara yönelik beklentileri dikkat çekmektedir. "**Gıda yardımı**" (2), "**Fatura yardımı**" (2), "**İstihdam**" (2), "**Burs**" (1) ve "**Barınma desteği**" (1) gibi talepler, katılımcıların ekonomik zorlanmalarına doğrudan çözüm aradığını göstermektedir. "Deprem risk analizi" gibi 1 kez belirtilen talepler ise bireysel ancak önemli görülen spesifik ihtiyaçları yansıtmaktadır.

Sonuç olarak, katılımcıların önerileri iki ana ekseninde toplanmaktadır: 1) Mevcut tüm hizmetlerde genel bir artış ve kapasite yükseltme beklentisi. 2) Ulaşım, kültürel faaliyetler ve spor gibi alanlarda spesifik iyileştirmeler ile gıda/fatura yardımı gibi doğrudan ekonomik destek talepleri.

Belediyenin hangi alanda sağlayacağı hizmetler faydalı olurdu

öneri	Count of öneri
ulaşım	8
tesis	2
tanıtım	1
spor	5
psikolojik destek	1
kütüphane	3
kültür sanat	6
konser	1
ihtiyaç odaklı hizmetler	1
hizmetlerin artırılması	12
gıda yardımı	2
etkinlik/aktivite	3
erişilebilirlik	1
çalışma ortamı	1
burs	1
Total	50

Araştırmanın ana kitlesi olan üniversite öğrencilerinden alınan 50 spesifik öneri incelendiğinde, taleplerin dört ana başlıkta yoğunlaştığı görülmektedir: **"hizmetlerin artırılması" (12 kişi)**, **"ulaşım" (8 kişi)**, **"kültür sanat" (6 kişi)** ve **"spor" (5 kişi)**. Bu durum, öğrencilerin öncelikli olarak mevcut hizmetlerde genel bir kapasite artışı ve ulaşım/sosyal olanaklarda iyileştirme beklediğini göstermektedir.

Bu öğrenci talepleri, 74 kişilik genel örneklemin talepleriyle karşılaştırıldığında, bu **ilk dört ana talebin (hizmet artışı, ulaşım, kültür sanat, spor) her iki grupta da aynı öncelik sırasına sahip olduğu** görülmektedir. Bu bulgu, bu ihtiyaçların tüm katılımcılar için ortak ve birincil sorunlar olduğunu kanıtlamaktadır.

İki liste arasındaki en belirgin fark ise, genel örnekleimde yer alan **"fatura yardımı" (2 kişi)** ve **"istihdam" (2 kişi)** taleplerinin, 50 kişilik öğrenci listesinde hiç bulunmamasıdır. Bu durum, bu spesifik ekonomik destek taleplerinin, örneklemdaki öğrenci-dışı gruba (çalışanlar/iş arayanlar) ait olduğunu net bir şekilde göstermektedir.

8. DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

8.1 Genel Değerlendirme

Veriler, İzmir’de gençlerin yaşam maliyetlerinin büyük ölçüde barınma ve beslenme giderleri etrafında şekillendiğini göstermektedir. Zorunlu harcamaların yüksekliği, kültürel ve sosyal faaliyetlere ayrılan bütçeyi sınırlamakta; bu da ücretsiz kamusal alan ve ekonomik destek beklentisini artırmaktadır. Belediye hizmetlerinin büyük oranda kullanılmıyor oluşu ise erişim ve bilinirlik problemlerine işaret etmektedir.

8.2 Gençlerin Öncelikli İhtiyaç Alanları

1. Erişilebilir kültür ve spor etkinlikleri
2. Ekonomik ulaşım desteği
3. Ücretsiz/erişilebilir kamusal alanlar
4. İnternet ve çalışma alanları
5. Temel ihtiyaçlarda (gıda, barınma) destek
6. 6 Psikolojik danışmanlık hizmetleri

8.3 Yerel Yönetimlere Yönelik Politika Önerileri

- Uygun fiyatlı ve düzenli kültür/sanat etkinlikleri artırılmalıdır.
- Öğrenciler için ekonomik ulaşım modelleri (abonman desteği, öğrenci hatları) geliştirilmelidir.
- Kent lokantası ve benzeri düşük maliyetli beslenme hizmetleri yaygınlaştırılmalıdır.
- Gençlik merkezlerinde açık alan + çalışma alanı kapasitesi artırılmalıdır.
- Ücretsiz ve güvenli kamusal alanların niteliği artırılmalıdır.
- Belediye hizmetlerinin tanıtımı için hedefe yönelik bilinirlik kampanyaları yapılmalıdır.
- Ekonomik olarak dezavantajlı gençlere yönelik gıda, fatura ve barınma destek programları geliştirilebilir.